

แนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย
เรื่อง การให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิด
โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 ฉบับที่ 3

RTCOG Clinical Practice Guideline

**Assisted Reproductive Technology Practice in Protection of a Child Born by Medically Assisted
Reproductive Technology Act, B.E. 2558 (Part 3)**

เอกสารหมายเลข **GY 66-028**
จัดทำโดย **คณะอนุกรรมการเวชศาสตร์การเจริญพันธุ์ พ.ศ. 2565-2567**
วันที่อนุมัติต้นฉบับ **26 พฤษภาคม 2566**

คำนำ

แนวทางการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ฉบับนี้ จะกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย และกำหนดลำดับหัวข้อต่อเนื่องจากฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ได้แก่ การตั้งครรภแทน การตรวจวินิจฉัยทางพันธุกรรมของตัวอ่อนก่อนการฝังตัว การศึกษาวิจัยตัวอ่อน การควบคุมการดำเนินการอื่น ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ และการผสมเทียม เป็นต้น โดยระบุข้อกำหนดตามกฎหมาย และบทลงโทษกรณีละเมิดในแต่ละประเด็น รวมทั้งแผนภาพขั้นตอน การขออนุญาตการดำเนินการตั้งครรภแทน

อนึ่งสำหรับแนวทางการให้บริการเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ฉบับนี้ เนื่องจากเป็นแนวปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดจึงไม่ได้ระบุ Level of Evidence และ Level of Recommendation ตามที่ Evidence Base Clinical Practice Guideline กำหนด

ตารางที่ 3 การตั้งครุฑแทน การตรวจวินิจฉัยทางพันธุกรรมของตัวอ่อนก่อนการฝังตัว การศึกษาวิจัยตัวอ่อน การควบคุมการดำเนินการอื่น ๆ

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
7.1.7 การตั้งครุฑแทน	<p>- ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 15, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 42, 56</p> <p>-ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ผู้ให้บริการเกี่ยวกับ เทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ดำเนินการให้มีการตั้งครุฑแทน พ.ศ.2558 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562</p> <p>-ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้หญิงอื่นที่มีไข่ญาติสืบสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายรับตั้งครุฑแทน พ.ศ. 2558 และ</p> <p>-ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อตกลงการตั้งครุฑ</p>	

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>แทนและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในขณะตั้งครรภ์ การยุติ การตั้งครรภ์ แทน การคลอด และหลังคลอด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนหลังคลอดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พ.ศ.2558 และ</p> <p>- ประกาศแพทยสภาที่ 95 (1) /2558, ที่ 95(2)/2558, ที่ 95(3)/2558, ที่ 95(4)/2558 ,ที่95(8)/2558, ที่ 95(9)/2558และที่95(10)/2558</p> <p>- ผู้รับบริการ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 21)</p> <p>1. สามี่และภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งภริยาไม่อาจตั้งครรภ์ได้ที่ประสงค์จะมีบุตรโดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทนต้องมี</p> <p>1.1 สัญชาติไทย</p> <p>1.2 กรณีที่สามี่หรือภริยามิได้มีสัญชาติไทย ต้องจดทะเบียนสมรสมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี</p> <p>1.3 ภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องมีอายุไม่เกิน 55 ปีบริบูรณ์ นับแต่วันที่ไต่ยื่นขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน เว้นแต่กรณีที่ได้รับอนุญาตดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนแล้วแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ โดยใช้ตัวอ่อนชุดเดิมที่ผ่านการพิจารณาอนุญาต (ประกาศคณะกรรมการ</p>	<p>บทกำหนดโทษ</p> <p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 21 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>คุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ผู้ให้บริการเกี่ยวกับ เทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562</p> <p>1.4 ผ่านการตรวจประเมินความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 16)</p> <p>1.5 มีหนังสือแสดงความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์แทน ตามแบบ คทพ.4</p> <p>2.หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน มีได้ 2 กรณี (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 21)</p> <p>2.1 กรณีที่เป็นญาติสืบสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย มีหลักเกณฑ์ดังนี้</p> <p>2.1.1 ต้องมิใช่บุพการีหรือผู้สืบสันดานของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>2.2 กรณีที่ไม่มีญาติสืบสายโลหิตของสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย ให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทนได้ โดยมีหลักเกณฑ์ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนดังนี้</p> <p>2.2.1 มีสัญชาติเดียวกันกับสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะมีบุตร</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ. คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 16 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>3. คุณสมบัติของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ต้องมีดังนี้</p> <p>3.1 อายุ 20-40 ปี</p> <p>3.2 เคยมีบุตรมาแล้ว โดยคลอດตามธรรมชาติ ไม่เกิน 3 ครั้ง หรือในกรณีที่ผ่าคลอดไม่เกิน 1 ครั้ง</p> <p>3.3 เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายและจิตใจแข็งแรง สมบูรณ์และผ่านการตรวจประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 16)</p> <p>3.4 ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีที่ชอบด้วยกฎหมายหรือชายที่อยู่กินกันฉันสามีภริยา</p> <p>3.5 ต้องชี้แจงและทำความเข้าใจกับบุตรของตนเอง เพื่อให้รับทราบข้อเท็จจริงในการรับตั้งครรภ์แทนดังกล่าว</p> <p>3.6 มีหนังสือแสดงความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์แทนตามแบบ คทพ.1</p> <p>3.7 จะรับตั้งครรภ์แทนจนได้คลอดบุตรไม่เกิน 2 ครั้ง</p> <p>3.8 ระบุความสัมพันธ์ในทางสังคมกับสามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย ตามแบบ คทพ.1</p>	
	<p>- ผู้ให้บริการ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 15)</p> <p>1. ผู้รับผิดชอบในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ และ</p> <p>2. ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ซึ่งทั้งข้อ 1 และข้อ 2 ต้องมี</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 15 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกิน 20,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 46)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามประกาศแพทยสภาที่ 95(1)/2558</p> <p>- การบริการ</p> <p>1. การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนกระทำได้ 2 วิธีดังต่อไปนี้ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 22)</p> <p>1.1 ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิของสามีและไข่ของภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทน</p> <p>1.2 ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิของสามีหรือไข่ของภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทนกับไข่หรืออสุจิของผู้อื่นทั้งนี้ห้ามใช้ไข่ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน</p> <p>2. มีข้อบ่งชี้ที่ภรรยาไม่สามารถตั้งครรภ์เองได้ ได้แก่</p> <p>2.1 ไม่มีมดลูกตั้งแต่กำเนิด</p> <p>2.2 ได้รับการผ่าตัดมดลูกออก</p> <p>2.3 มดลูกมีความผิดปกติได้แก่</p> <p>2.3.1 เนื้องอกมดลูก</p> <p>2.3.2 พังผืดในโพรงมดลูก</p> <p>2.3.3 ความผิดปกติของมดลูกตั้งแต่กำเนิด</p> <p>2.3.4 อื่นๆ</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 22 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>2.4 มีโรคประจำตัวที่ตั้งครุภัณฑ์แล้วจะเกิดอันตราย (ให้แนบความเห็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรคด้วย)</p> <p>2.4.1 โรคหัวใจ (ระบุโรค)</p> <p>2.4.2 โรคไต (ระบุโรค)</p> <p>2.4.3 อื่น ๆ (ระบุโรค)</p> <p>2.5 มีภาวะที่จะมีการแท้งหรือทารกในครรภ์เสียชีวิตเมื่อตั้งครุภัณฑ์เอง</p> <p>2.6 ข้อบ่งชี้อื่น ๆ</p> <p>3. การดำเนินการตั้งครุภัณฑ์แทนต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมคุณภาพและจริยธรรมของสถานพยาบาล (ประกาศแพทยสภาที่ 95(2)/2558)</p> <p>4. ผู้ให้บริการ จะดำเนินการให้มีการตั้งครุภัณฑ์แทน ต้องได้รับอนุญาตจาก กคทพ. ก่อน โดยต้องมีเอกสารดังต่อไปนี้ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 23)</p> <p>4.1 แบบหนังสือแสดงความยินยอมให้มีการตั้งครุภัณฑ์แทนของหญิงอื่นที่รับตั้งครุภัณฑ์แทน (แบบ คทพ.1)</p> <p>4.2 แบบข้อตกลงการรับตั้งครุภัณฑ์แทน (แบบ คทพ.2)</p> <p>4.3) แบบคำขออนุญาตดำเนินการให้มีการตั้งครุภัณฑ์แทน (แบบ คทพ.3)</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 23 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 10,000บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 47)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>4.4 แบบหนังสือแสดงความยินยอมให้มีการตั้งครรภ์แทนของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย (แบบ คทพ.4)</p> <p>4.5 หนังสือแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์จากผู้อำนวยการโรงพยาบาลหรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาล</p> <p>5. ยื่นต่อสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข หรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ที่สถานพยาบาลตั้งอยู่ หากไม่สามารถมายื่นด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้อื่นมายื่นแทนพร้อมนำสำเนาบัตรประชาชนของผู้รับอำนาจมาเสนอต่อเจ้าหน้าที่ หรืออาจยื่นคำขอผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 23)</p> <p>6. การพิจารณาคำขออนุญาตจะมีกำหนดแล้วเสร็จภายใน 60 วันทำการ นับตั้งแต่วันที่ กคทพ. ได้รับคำขอและเอกสารถูกต้องครบถ้วน หากไม่แล้วเสร็จจะขยายเวลาได้ครั้งละไม่เกิน 30 วันทำการโดยสามารถขยายเวลาได้ไม่เกิน 2 ครั้งโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขจะแจ้งเป็นหนังสือแก่ผู้ยื่นคำขออนุญาต</p> <p>7. ในแต่ละรอบการตั้งครรภ์แทน สามีและภริยาที่ชอบ</p>	

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>ด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทน สามารถให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทนได้ครั้งละ 1 คน จนสิ้นสุดการตั้งครรภ์</p> <p>8. การย้ายฝากตัวอ่อนในหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนกระทำได้ครั้งละ 1 ตัวอ่อน</p> <p>9. การยุติการตั้งครรภ์แทน (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 26)</p> <p>9.1 ต้องกระทำโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม</p> <p>9.2 ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนและหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน</p> <p>9.3 กรณีหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนไม่ยินยอมให้ถือว่าข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนเป็นอันยุติและหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนไม่ต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายตามข้อตกลงดังกล่าว</p> <p>9.4 เงื่อนไขการอนุมัติยุติการตั้งครรภ์แทน มีดังนี้ (ประกาศแพทยสภาที่ 95(8)/2558)</p> <p>9.4.1 จำเป็นต้องทำเนื่องจากปัญหาสุขภาพ ทางกายหรือจิตใจอย่างรุนแรง ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน</p> <p>9.4.2 ทารกในครรภ์มีความเสี่ยงสูงที่จะมีความพิการหรือเป็นโรคพันธุกรรมอย่างรุนแรง และยังมีส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกาย หรือจิตใจ ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 26 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>9.4.3 ทั้งข้อ 9.4.1 และ 9.4.2 ต้องมีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งไม่อยู่ในองค์ประกอบของบุคลากรเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจยืนยันผลและส่งความเห็นสอดคล้องกันอย่างน้อย 2 ท่าน</p> <p>9.5 ต้องกระทำในสถานพยาบาล ดังต่อไปนี้</p> <p>9.5.1 สถานพยาบาลของรัฐหรือสถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืนตาม พรบ.สถานพยาบาล</p> <p>9.5.2 คลินิกเวชกรรมตาม พรบ.สถานพยาบาล โดยสามารถปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ที่อายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์</p> <p>10. การรายงาน</p> <p>10.1 ผู้รับอนุญาตต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการแต่ละขั้นตอนในแต่ละรายของการตั้งครรภ์แทน และรายงานสรุปผลการตั้งครรภ์แทน รวมทั้งสุขภาพหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนหลังคลอดและสุขภาพเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนภายใน 45วัน นับจากวันคลอด (แบบ คทพ. 5)</p> <p>10.2 กรณีการยุติการตั้งครรภ์แทนการคลอด ให้ผู้รับอนุญาตรายงานใน 30 วัน นับจากวันยุติการตั้งครรภ์แทน (แบบ คทพ. 5)</p>	

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>10.3 ให้รายงานต่อ กคทพ. ผ่านสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>10.4 รายงานแต่ละปี ตาม แบบ คทพ.6 ภายใน 31 ตุลาคม ของปีถัดไป ต่อสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กระทรวงสาธารณสุข</p> <p>11. กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการอนุญาตเดิม ในส่วนผู้ให้บริการ สามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน อสุจิหรือไข่ ให้ดำเนินการขออนุญาตใหม่ทุกครั้ง</p> <p>12. ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 24)</p> <p>13. ข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน</p> <p>13.1 หญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ตกลงที่จะดูแลทารกในครรภ์ เช่น วิทยุชนพึงกระทำ</p> <p>13.2 สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์แทนในขณะตั้งครรภ์ ยุติการตั้งครรภ์ การคลอด และ หลังคลอด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแล สุขภาพของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนหลังคลอดเป็นเวลา ไม่น้อยกว่า 30 วัน (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 25)</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 24 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 200,000 บาท (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 48)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>14. ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการเป็นคนกลางหรือนายหน้าให้มีการรับตั้งครรภ์แทน (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 27)</p> <p>15. ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือโฆษณาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์แทนว่ามีหญิงรับตั้งครรภ์แทน หรือบุคคลที่จะให้หญิงเป็นผู้ตั้งครรภ์แทน ไม่ว่าจะเป็นการค้าหรือไม่ก็ตาม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 28)</p> <p>16. เมื่อหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนจะไปฝากครรภ์หรือคลอดบุตรให้นำข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนไปแสดงต่อแพทย์ผู้รักษาเพื่อเป็นหลักฐานในการออกหนังสือรับรองการเกิดและการแจ้งเกิดต่อไป (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 31)</p> <hr/> <p>- การแจ้งเกิด (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 32)</p> <p>1. ให้สามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนมีหน้าที่แจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน</p> <p>2. ในกรณีที่ไม่สามารถแจ้งได้ให้หญิงตั้งครรภ์แทนมีหน้าที่แจ้งแทน</p> <p>3. ในกรณีที่ทั้งสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน และหญิงตั้งครรภ์แทนไม่สามารถแจ้งได้ให้เจ้าของสถานพยาบาลเป็นผู้แจ้ง</p> <p>4. สถานที่แจ้งเกิดได้แก่ สำนักงานทะเบียนอำเภอ หรือท้องถิ่นที่เด็กเกิด</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 27 หรือมาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 49)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>5. หลักฐานที่ต้องยื่นได้แก่</p> <p>5.1 บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง</p> <p>5.2 สำเนาบัตรประจำตัวหรือเอกสารแสดงตัวของสามี และภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน หรือหญิงตั้งครรภ์แทน</p> <p>5.3 สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน ที่จะเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน</p> <p>5.4 หลักฐานการจดทะเบียนสมรสของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทน</p> <p>5.5 หนังสือเดินทางกรณีเป็นคนต่างด้าว</p> <p>5.6 เอกสารข้อตกลงการตั้งครรภ์แทน</p> <p>5.7 หนังสือรับรองการเกิด</p> <p>5.8 หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)</p> <p>*ข้อ 4 และ 5 ตามประกาศสำนักทะเบียนกลาง 2558</p>	
	<p>- <u>กรณียุติการให้บริการของสถานพยาบาล</u></p> <p>- ให้ผู้อำนวยการโรงพยาบาลหรือผู้ดำเนินการสถานพยาบาลแจ้งให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขทราบ ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบเหตุที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้บริการได้ตาม แบบคทพ.18 และติดต่อส่งมอบ อสุจิ/ไข่ หรือ</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 23 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือ ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 47)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>ตัวอ่อนที่ใช้ในกรณีการตั้งครรภ์แทน เอกสารการตั้งครรภ์แทน รวมทั้งข้อมูลการใช้ข้อสุจิ/ไข่ หรือตัวอ่อนบริจาคในกรณีการตั้งครรภ์แทนไปยังสถานพยาบาลอื่นที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ให้แล้วเสร็จ ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ทราบเหตุดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการต่อกกตพ. ทราบต่อไป</p> <p>ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 42 และประกาศแพทยสภา 95(9)/2558 ฉบับที่ 5 ข้อ 9 และตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 23 และประกาศ กกตพ. เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการ ขออนุญาตและการอนุญาตให้ผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ ทางทางการแพทย์ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน พ.ศ. 2558 ข้อ 9</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 42 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>
	<p>- สิทธิเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน</p> <p>1. เด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนโดยใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะมีบุตร (พรบ. คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 29)</p> <p>2. กรณีสามีและภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์ให้มีการตั้งครรภ์แทนถึงแก่ความตายก่อนเด็กเกิด ให้หญิงที่รับตั้งครรภ์แทนเป็นผู้ปกครอง จนกว่าจะมีการตั้งผู้ปกครองขึ้นใหม่ (พรบ. คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 30)</p>	

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>3. กรณีเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนก่อนที่ พรบ. คู่ครองเด็กฯ นี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องต่อศาลให้มีคำสั่งเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของสามีและภริยาที่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน (พรบ. คู่ครองเด็กฯ มาตรา 56)</p> <p>4. ห้ามมิให้สามีและ/หรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งประสงค์จะมีบุตรโดยการตั้งครรภ์แทนปฏิเสธการรับเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทน (พรบ. คู่ครองเด็กฯ มาตรา 33)</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ. คู่ครองเด็กฯ มาตรา 33 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ. คู่ครองเด็กฯ มาตรา 49)</p>
<p>7.1.8 การตรวจวินิจฉัยทางพันธุกรรมในตัวอ่อน</p>	<p>- ตามพรบ. คู่ครองเด็กฯ มาตรา 18 และประกาศแพทยสภาที่ 95(5)/2558 และที่ 95(5)/2564</p> <p>1. ต้องไม่เป็นการกระทำในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการเลือกเพศ</p> <p>2. การตรวจเพื่อการคัดกรองความผิดปกติทางพันธุกรรมของตัวอ่อน</p> <p>3. การตรวจเพื่อการวินิจฉัยในกรณีที่สามีหรือภริยามีความผิดปกติทางพันธุกรรม หรือมีพันธุกรรมแฝงที่ทราบอยู่ก่อนแล้ว โดยมีความเสี่ยงอย่างชัดเจนว่า ทารกมีโอกาสจะเป็นโรคหรือพาหะโรคหรือมีภาวะผิดปกติต่าง ๆ ซึ่งไม่อาจมีชีวิตอยู่รอดหรือมีชีวิตเฉกเช่นคนปกติ</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ. คู่ครองเด็กฯ มาตรา 18 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ. คู่ครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>4. มีประวัติการตั้งครรภ์ที่ทารกมีความพิการหรือเป็นโรคหรือความผิดปกติที่รุนแรง และความผิดปกติทางพันธุกรรมนั้นอาจป้องกันได้ด้วยการตรวจคัดกรองพันธุกรรมของตัวอ่อน</p> <p>5. มีบุตรที่ป่วยเป็นโรคหรือมีความผิดปกติอย่างรุนแรงซึ่งอาจรักษาได้ด้วยการปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดจากบุคคลอื่นที่มีความเข้ากันได้ของเนื้อเยื่อ (HLA-matched) ซึ่งการตรวจ HLA ของตัวอ่อนในกรณีนี้จะเป็นประโยชน์โดยสามารถนำเซลล์ต้นกำเนิดจากเลือดในสายสะดือเมื่อแรกคลอดไปใช้รักษาบุตรคนที่ป่วยเนื่องจากมีเนื้อเยื่อเข้ากันได้</p> <p>6. มีประวัติการแท้งบุตรก่อนอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปหรือในกรณีที่มีผลการตรวจยืนยันว่าการแท้งครั้งก่อนมีสาเหตุความผิดปกติทางพันธุกรรม</p> <p>7. ภริยามีอายุตั้งแต่ 35 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป</p> <p>8. ไม่ตั้งครรภ์ 2 ครั้งติดต่อกันในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์</p> <p>9. กรณีอื่นที่ผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งเป็นผู้ให้บริการเห็นว่ามีความจำเป็นและสมควร ทั้งนี้ต้องมีข้อบ่งชี้หรือหลักฐานทางการแพทย์ว่า ตัวอ่อนอาจมีความเสี่ยงต่อความผิดปกติทางพันธุกรรม</p> <p>10. แจ้งข้อมูลให้สามีและภริยาได้ทราบอย่างเพียงพอถึงขั้นตอนการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญ</p>	

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>พันธู์ทางการแพทย์รวมถึงความเสี่ยงของการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธู์ทางการแพทย์ และของการตรวจทางพันธุกรรมของตัวอ่อน ภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ และมีการลงนามในหนังสือยินยอมทั้งสามีและภรรยา ให้ตรวจตัวอ่อนทางพันธุกรรม</p> <p>11. ต้องมีการให้คำปรึกษาแนะนำทางพันธุกรรมถึงความแม่นยำ และข้อจำกัดของวิธีการตรวจความเป็นไปได้ของผลลัพธ์ ทางเลือกในการตัดสินใจตั้งแต่ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการ และภายหลังรับทราบผลลัพธ์</p> <p>12. จัดให้มีการติดตามผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์หรือการแท้ง</p> <p>13. การตรวจวินิจฉัยทางพันธุกรรมในตัวอ่อน ต้องทำในห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน การตรวจทางพันธุกรรม</p> <p>14. ให้ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลหรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลจัดทำรายงาน รายชื่อ วิธีการรักษา ผลลัพธ์ และการดำเนินการหลังทราบผล ส่งไปยังกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ปีละ 1 ครั้ง ตามแบบคทพ. 16</p>	
7.1.9 การศึกษาวิจัยตัวอ่อน	- ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 17 มาตรา 35 มาตรา 37 และประกาศคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธู์ทางการแพทย์เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการ	- กรณีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 17 หรือมาตรา 37 ให้ถือว่าการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>อนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัย พ.ศ. 2558 และประกาศแพทยสภาที่ 95(4)/2558</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ทำการศึกษาวิจัยต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม 2. ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย 3. ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ประสงค์จะใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้ เพื่อการศึกษาวิจัยต้องได้รับอนุญาตจาก กคทพ. โดยผ่าน สำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการ สุขภาพกระทรวงสาธารณสุข ตามแบบคทพ. 7 4. ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมจากสามีและภริยา ที่ชอบด้วยกฎหมายที่เป็นเจ้าของตัวอ่อน และ ผู้แสดงความยินยอมจะไม่อ้างสิทธิในประโยชน์ อันเกิดจากการวิจัยในภายหลัง 5. การศึกษาวิจัยตัวอ่อนที่มีอายุเกินกว่า 14 วัน นับแต่วันปฏิสนธิจะกระทำมิได้ ทั้งนี้อายุตัวอ่อนไม่นับรวมระยะเวลาในการแช่แข็งตัวอ่อน 6. ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยของหน่วยงานหรือสถาบันนั้น ๆ 	<p>- กรณีที่มีใช้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 37 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีหรือ ปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 52)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
<p>7.1.10 การควบคุมการดำเนินการอื่น ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์</p>	<p>1. ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 38 ห้ามดำเนินการใด ๆ เพื่อให้เกิดมนุษย์โดยวิธีการอื่นนอกจากการปฏิสนธิระหว่างอสุจิกับไข่</p> <p>2. ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 39 ห้ามนำอสุจิ ไข่ ตัวอ่อน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของเซลล์ดังกล่าวใส่เข้าไปในร่างกายของสัตว์ หรือนำเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ เซลล์ที่เกิดจากการปฏิสนธิระหว่างเซลล์สืบพันธุ์ของสัตว์ใส่เข้าไปในร่างกายของมนุษย์</p> <p>3. ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 40 ห้ามสร้าง เก็บรักษา ขยาย นำเข้า ส่งออก หรือใช้ประโยชน์ ตัวอ่อนที่มีสารพันธุกรรมของมนุษย์มากกว่า 2 คนขึ้นไป หรือตัวอ่อนที่มีเซลล์หรือส่วนประกอบของเซลล์มนุษย์กับสิ่งมีชีวิตสายพันธุ์อื่นรวมกันอยู่</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 38 หรือมาตรา 39 ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ 3-10 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000-200,000 บาท (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 53)</p> <p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 40 จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 49)</p>
<p>7.2 การผสมเทียม</p> <p>7.2.1 การผสมเทียมโดยใช้ อสุจีสามี</p>	<p>- <u>ผู้รับบริการ</u></p> <p>ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 และประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องเป็นสามีและภริยา ที่ชอบด้วยกฎหมาย 2. มีข้อบ่งชี้สำหรับการรักษาด้วยการผสมเทียม ดังต่อไปนี้ 	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>2.1 มีบุตรยากที่มีสาเหตุจากมือสัจผิดปกติ</p> <p>2.2 มีบุตรยากที่มีสาเหตุจากความผิดปกติ ในการหลังอสุจิ</p> <p>2.3 มีบุตรยากที่ไม่ทราบสาเหตุ</p> <p>2.4 ภาวะอื่น ๆ ที่อาจได้ประโยชน์จากการผสมเทียม เช่น สามีติดเชื้อเอชไอวี เป็นต้น</p>	
	<p>- ผู้ให้บริการ</p> <p>ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 ภายใต้บังคับมาตรา 15 และประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558 และแนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การดูแลรักษาภาวะมีบุตรยาก 2565</p> <p>: ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม</p> <p>: มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 46)</p>
	<p>- การบริการ</p> <p>ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 ภายใต้บังคับมาตรา 16 และประกาศแพทยสภาที่ 95(3)/2558 และที่ 95(6)/2558</p> <p>1. ต้องมีข้อบ่งชี้และมีหนังสือแสดงความยินยอมของสามีและภรรยาที่ขอด้วยกฎหมาย</p> <p>2. มีการตรวจประเมินความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้รับบริการ เช่น การตรวจอสุจิของผู้ขอรับบริการเกณฑ์การตรวจความสมบูรณ์ของอสุจิ</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>ให้เป็นไปตามข้อกำหนดขององค์การอนามัยโลก การตรวจภายใน การตรวจคลื่นเสียงความถี่สูงในอุ้งเชิงกราน การตรวจประเมินท่อนำไข่ในกรณีที่มีข้อบ่งชี้ การตรวจการติดเชื้อเอชไอวีตัวอักษรเสบ กลุ่มเลือดและหมู่เลือดอาร์เอช เป็นต้น</p> <p>3. ในกรณีที่เป็นกรณีการฉีดเชื้ออสุจิเข้าสู่โพรงมดลูก ให้ดำเนินการได้เฉพาะการใช้เชื้ออสุจิ ที่ผ่านกระบวนการเตรียมเชื้ออสุจิตามมาตรฐาน</p> <p>4. ให้ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลหรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่ให้บริการเกี่ยวกับการผสมเทียมต้องรายงานผลการดำเนินงานให้กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขทราบปีละ 1 ครั้ง ตามแบบ คทพ. 13</p>	
<p>7.2.2 การผสมเทียมโดยใช้ อสุจิบริจาค</p>	<p>- ผู้รับบริการ</p> <p>ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 มาตรา 20 และประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558 ประกาศแพทยสภาที่ 95(7)/2558</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องเป็นสามีและภรรยา ที่ชอบด้วยกฎหมาย 2. มีข้อบ่งชี้สำหรับการรักษาด้วยการผสมเทียมโดยใช้ อสุจิบริจาค ได้แก่ <p>2.1 มีบุตรยากที่มีสาเหตุจากสามีไม่มีอสุจิหรือ มีความผิดปกติอย่างรุนแรง</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 หรือมาตรา 20 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพ เวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ. คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	2.2 สามี่มีความเสี่ยงสูงที่จะถ่ายทอดความผิดปกติทางพันธุกรรมชนิดรุนแรงไปยังบุตร 2.3 สามี่เป็นโรคติดต่อ ที่ไม่อาจรักษาให้หายได้ 2.4 ภริยามีหมู่เลือดอาร์เอชลบ เป็นต้น	
	- <u>ผู้ให้บริการ</u> ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 ภายใต้บังคับ มาตรา 15 และประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558 และแนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การดูแลรักษาภาวะมีบุตรยาก 2565 : ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม : มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558	- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 46)
	- <u>การบริการ</u> ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 ภายใต้บังคับ มาตรา 16 และประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558 และ พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 20 และประกาศแพทยสภาที่ 95(3)/2558 และที่ 95(7)/2558 และที่ 95(9)/2558 1. ต้องมีข้อบ่งชี้และมีหนังสือแสดงความยินยอมของสามี่และภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย	- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 19 หรือ มาตรา 20 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>2. สามีและภริยาต้องได้รับคำอธิบายเรื่องความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น เช่น การอักเสบ ติดเชื้อในอุ้งเชิงกราน การตั้งครรภ์นอกมดลูก ความผิดปกติแต่กำเนิดของทารก เป็นต้น</p> <p>3. มีการตรวจประเมินความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้รับบริการ เช่น ตรวจอสุจิของผู้ขอรับบริการและผู้บริจาค เกณฑ์การตรวจความสมบูรณ์ของอสุจิให้เป็นไปตามข้อกำหนดขององค์การอนามัยโลก การตรวจภายใน การตรวจคลื่นเสียงความถี่สูง ในอุ้งเชิงกราน การตรวจประเมินท่อหน้าไขในกรณีที่มีข้อบ่งชี้ การตรวจการติดเชื้อเอชไอวี ทับบอักเสบ กลุ่มเลือด และหมู่เลือดอาร์เอช เป็นต้น</p> <p>4. ห้ามซื้อ เสนอซื้อ ขาย นำเข้า ส่งออกอสุจิ ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 41</p> <p>5. ห้ามโฆษณาว่ามีอสุจิเพื่อการบริจาค ตามประกาศแพทยสภาที่ 95(9)/2558</p> <p>6. ต้องมีการประเมินผู้บริจาคอสุจิ ผู้บริจาคอสุจิต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้</p> <p>6.1 อายุ 20-45 ปี</p> <p>6.2 ผ่านการตรวจประเมินความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 41 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 51)</p>

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>6.3 สามารถบริจาคได้เฉพาะกรณีที่ไม่บริจาคแล้ว มีการตั้งครุภัณฑ์ได้บุตรไม่เกิน 10 ครอบครัว</p> <p>6.4 ต้องได้รับความยินยอมเป็นจากภริยาในกรณีมี ภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย</p> <p>6.5 ไม่มีประวัติการใช้ยาหรือสารเสพติด</p> <p>6.6 ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์</p> <p>6.7 ไม่มีประวัติเสี่ยงต่อโรคทางพันธุกรรม</p> <p>6.8 ไม่มีประวัติเสี่ยงต่อโรคติดต่อร้ายแรง เช่น เอช ไอวี เป็นต้น</p> <p>6.9 ห้ามผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางพันธุกรรมกับ ฝ่ายภริยาเป็นผู้บริจาคอสุจิ</p> <p>6.10 ห้ามบิดาหรือบุตรของฝ่ายสามีเป็นผู้บริจาค อสุจิ</p> <p>6.11 ห้ามผู้ที่อยู่ในองค์ประกอบของบุคลากร เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ เป็นผู้บริจาค อสุจิแก่ผู้ขอรับบริการ</p> <p>7. ต้องเก็บอสุจิบริจาคไว้อย่างน้อย 6 เดือนเพื่อ ติดตามประเมินสุขภาพและความเสี่ยงของโรคติดต่อในผู้ บริจาค</p> <p>8. ในกรณีที่เป็นกรณีนัดซื้ออสุจิเข้าสู่โพรงมดลูก ให้ ดำเนินการได้เฉพาะการใช้ อสุจิ ที่ผ่านกระบวนการเตรียม</p>	

ประเด็น/กิจกรรม	กฎหมาย	บทกำหนดโทษ
	<p>ใช้ออสูจตามมาตรฐาน</p> <p>9. ให้ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลหรือผู้อำนวยการโรงพยาบาลที่ให้บริการเกี่ยวกับการผสมเทียม ต้องรายงานผลการดำเนินงานให้ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ทราบปีละ 1 ครั้ง ตามแบบคทพ.13</p> <p>10. การเก็บรักษาข้อมูลการบริจาคอสุจิให้สามารถตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่า 20 ปี ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 42 และประกาศแพทยสภาที่ 95(9)/2558</p> <p>11. กรณีการตั้งครรภ์ที่เกิดจากอสุจิบริจาคต้องเก็บรักษาเอกสารไว้ไม่น้อยกว่า 20 ปี นับแต่วันที่เด็กคลอดและอยู่รอดเป็นทารก ตามพรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 15 และประกาศแพทยสภาที่ 95(2)/2558</p>	<p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 42 ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 45)</p> <p>- กรณีละเมิด พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 15 เกี่ยวกับมาตรฐานในการให้บริการ ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม (พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 44)</p>
	<p>- สิทธิเด็กที่เกิดจากอสุจิของผู้บริจาค</p> <p>เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีและภรรยาที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งประสงค์จะมีบุตร ชายที่บริจาคอสุจิและเด็กที่เกิด ไม่มีสิทธิ และหน้าที่ระหว่างกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและมรดก ตาม พรบ.คุ้มครองเด็กฯ มาตรา 29</p>	

เอกสารอ้างอิง

1. พรบ.คุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558
2. พรบ.สถานพยาบาล พ.ศ. 2541
3. พรบ.วิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525
4. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้หญิงอื่นที่มีใช้ญาติสืบสายโลหิตของ สามีหรือภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายรับตั้งครรภ์แทน พ.ศ. 2558
5. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับข้อตกลงการตั้งครรภ์แทนและค่าใช้จ่าย ในการบำรุงรักษาสุขภาพของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในขณะตั้งครรภ์ การยุติ การตั้งครรภ์แทน การคลอด และ หลังคลอด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนหลังคลอดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า สามสิบวัน พ.ศ. 2558
6. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ผู้ให้บริการเกี่ยวกับ เทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน พ.ศ. 2558
7. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ผู้ให้บริการเกี่ยวกับ เทคโนโลยีช่วยเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
8. ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมใช้ตัวอ่อนที่เหลือใช้จากการบำบัดรักษาภาวะการมีบุตรยากของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพื่อการศึกษาวิจัย พ.ศ. 2558
9. ประกาศแพทยสภาที่ 95(1)/2558 เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ซึ่งเป็นผู้ ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
10. ประกาศแพทยสภาที่ 95(2)/2558 เรื่อง มาตรฐานในการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
11. ประกาศแพทยสภาที่ 95(3)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการตรวจและประเมินความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้ขอรับบริการ หญิงที่รับ ตั้งครรภ์แทน และผู้บริจาคอสุจิหรือไข่ที่จะนำมาใช้ดำเนินการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
12. ประกาศแพทยสภาที่ 95(4)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการสร้าง การเก็บรักษา การใช้ประโยชน์จากตัวอ่อน หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อน
13. ประกาศแพทยสภาที่ 95(5)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการ เจริญพันธุ์ทางการแพทย์ในการตรวจวินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมในตัวอ่อน
14. ประกาศแพทยสภาที่ 95(5)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการ เจริญพันธุ์ทางการแพทย์ในการตรวจวินิจฉัยโรคทางพันธุกรรมในตัวอ่อน(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

15. ประกาศแพทยสภาที่ 95(6)/2558 เรื่อง มาตรฐานการให้บริการเกี่ยวกับการผสมเทียม
16. ประกาศแพทยสภาที่ 95(7)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเป็นหนังสือจากสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์ให้มีการผสมเทียมโดยใช้อสุจิของผู้บริจาค
17. ประกาศแพทยสภาที่ 95(8)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์แทน
18. ประกาศแพทยสภาที่ 95(9)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาคเนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
19. ประกาศแพทยสภาที่ 95(9)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาคเนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558
20. ประกาศแพทยสภาที่ 95(9)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาคเนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560
21. ประกาศแพทยสภาที่ 95(9)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาคเนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563
22. ประกาศแพทยสภาที่ 95(9)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับฝาก การรับบริจาค การใช้ประโยชน์จากอสุจิ ไข่ หรือตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาค หรือการทำให้สิ้นสภาพของตัวอ่อนที่รับฝากหรือรับบริจาคเนื่องมาจากการดำเนินการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2564
23. ประกาศแพทยสภาที่ 95(10)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้ความยินยอมให้นำอสุจิ ไข่หรือตัวอ่อนของผู้ฝากนำไปใช้ได้หลังจากผู้ฝากตาย
24. ประกาศแพทยสภาที่ 95(10)/2558 เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการให้ความยินยอมให้นำอสุจิ ไข่หรือตัวอ่อนของผู้ฝากนำไปใช้ได้หลังจากผู้ฝากตาย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
25. ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์แทนโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558
26. แนวทางเวชปฏิบัติของราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การดูแลรักษาภาวะมีบุตรยาก พ.ศ. 2565

การขออนุญาตให้ผู้ให้บริการ เกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทน

กระบวนการขั้นตอน

*คณะกรรมการพิจารณาอนุญาตให้มีการตั้งครรภ์แทน

ผู้รับอนุญาตต้องรายงานผลการดำเนินการตั้งครรภ์แทน
ภายใน 45 วัน นับจากวันคลอด

กรณีการยุติการตั้งครรภ์แทนการคลอด ให้ผู้รับอนุญาต
รายงาน ภายใน 30 วัน นับจากวันยุติการตั้งครรภ์

ตามแบบ คทพ.5

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงการอนุญาตเดิม
ให้ดำเนินการขออนุญาตใหม่ทุกครั้ง ที่มีการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ช่องทางแนะนำบริการ

กลุ่มคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยี
ช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์
กองสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ ชั้น 5
กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
โทรศัพท์ 0 2193 7000 ต่อ 18418,18419

เอกสาร หลักฐานประกอบ